

Nr 13.

Ankom till riksdagens kansli den 8 april 1929 kl. 5 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av vissa motioner, avseende ändringar i gällande tulltaxa.

Till bevillningsutskottet hava hänvisats åtskilliga motioner, avseende ändringar i nu gällande tulltaxa. Av dessa motioner har det synts utskottet lämpligt att i ett betänkande sammanföra följande, nämligen:

motionen nr 26 i andra kammaren av herr *Nylander*, i vilken hemställts, »att riksdagen måtte besluta,

att vid rubrik 129 i nu gällande tulltaxa fogas en anmärkning så lydande: 'hit hänföras även torkade blomdelar, som enligt skriftlig på tro och heder avgiven försäkran uteslutande äro avsedda för vidare förädling'; samt

att vid rubrik 134 i samma taxa fogas en anmärkning så lydande: 'hit hänföras även torkade kvistar och blad, som enligt skriftlig på tro och heder avgiven försäkran uteslutande äro avsedda för vidare förädling'»;

motionen nr 150 i andra kammaren av herr *Larsson* i Göteborg m. fl., i vilken hemställts, »att riksdagen måtte besluta,

att nuvarande tullavgifter å flätor, snören, band och dylikt borttages, så att införseln bliver fri;

Anm.: Med ovannämnda material för hattindustrin avses alla flätor, snören, band o. dyl., oavsett varav det tillverkats, och som av hattfabrikanten importeras att sammansys till hattar eller mössor.

att nuvarande tullavgifter å 'hattstump' av strå, fiber, papper eller liknande borttages, så att införseln bliver fri;

Anm.: Med 'hattstump' av omnämnt slag avses vara, som är vävd, flätad eller på annat sätt tillverkad i ett stycke, dock ej genom sömnad, och varpå ej annat arbete nedlagts.

att å hattar och så kallade capliner, tillverkade av ovannämnda material och ogarnerade, nuvarande tullavgift bibehålles.

Anm.: Med ogarnerade hattar avses sådana, på vilka ej nedlagts annat arbete än som fordras för att giva hatten dess form eller förse brättet med fäll»;

motionen nr 146 i andra kammaren av herr *Winkler* m. fl., i vilken hemställts, »att riksdagen måtte besluta,

Bihang till riksdagens protokoll 1929. 7 saml. 10 häft. (Nr 13.)

dels att efter rubrik 621 i gällande tulltaxa skola under den i taxan förekommande överrubriken 'hattar, färdiga eller halvfärdiga' infogas följande nya tulltaxerubriker:

	'av filt:		
621 1/2 a.	ogarnerade	1 st. 1 kr.	
	andra slag:		
621 1/2 b.	försedda med garnering eller montering av varor, i vilka silke ingår	1 st. 1 kr. 50 öre	
621 1/2 c.	andra	1 st. 1 kr. 25 öre'	

dels att ändringen i fråga skall träda i kraft den 1 april 1929»; samt

de likalydande motionerna nr 144 i första kammaren av herr *Ernst Svenson* samt nr 252 i andra kammaren av herrar *Weibull* och *Johanson* i Hallagården, i vilka motioner hemställts, »att riksdagen behagade besluta, att tulltaxans rubriknummer 1227 må erhålla följande lydelse:

'1227. Chilesalpeter (natriumnitrat); norgesalpeter och annan kalksalpeter (kalciumnitrat); konstgjort urinämne; stassfurtersalter, ej särskilt nämnda, även raffinerade; tomasfosfat och omalen s. k. tomasslagg; diammonphos (diammoniumfosfat); leunasalpeter; kaliammonsalpeter; kalkammonsalpeter samt nitrofoska och andra liknande blandningar, *fria.*'»

Vid behandlingen av förevarande motioner har utskottet anlitat byråchefen i generaltullstyrelsen T. Alsén såsom sakkunnig.

De särskilda motionerna.

Motionen II: 26.

Herr Nylander har till stöd för sin i ovannämnda motion gjorda hemställan om tullfrihet för torkade blommor och blomdelar, kvistar och blad, vilka äro avsedda för vidare bearbetning, anfört i huvudsak följande.

De tullsats, vilka för närvarande vore åsatta ifrågavarande artiklar, nämligen 5 kronor per kilogram för torkade blommor och blomdelar enligt rubriken 128 och 50 öre per kilogram för torkade kvistar och blad enligt rubriken 133, föranledde, att den inhemska industri, som vidare bearbetade dylika artiklar och vilken för närvarande sysselsatte, förutom ett växlande antal hemarbetare, omkring 115 fast anställda, komme i en synnerligen ogynnsam ställning. Den färdiga varan hänfördes nämligen allt efter sin beskaffenhet till rubriker, för vilka tullsatsen i vissa fall vore densamma som för halvfabrikatet och i andra fall understege tullen å detsamma. Den ifrågavarande industriens läge i tullhänseende hade dessutom på senare tid väsentligt försämrats på grund därav att enligt särskilda av generaltullstyrelsen under år 1928 fattade beslut vissa av industriens viktigaste råvaror, vilka dittills införts tullfritt, numera hänfördes till rubriken 128 med tull av 5 kronor för kilogram. Orimligheten av den nuvarande tullbeskattningen framginge för övrigt därav, att tullen understundom motsvarade ända till 615 procent av varuvärdet.

De ogynnsamma tullförhållandena påverkade menligt även den export, som den ifrågavarande industrien bedreve. På grund av vissa med fabriktionen på området sammanhängande säregna förhållanden kunde nämligen för flertalet av de olika halvfabrikat, som komme till användning, tull-

restitution icke erhållas. Detta gällde även under förutsättning att det för-
enklade restitutionsförfarande komme i tillämpning, som Kungl. Maj:t i
särskild proposition föreslagit. Försök hade gjorts att inom landet fram-
ställa en artikel, beträffande vilken den olämpliga avvägningen av tull-
satserna visat sig särskilt kännbar, men utan tillfredsställande resultat.

Men hänsyn till nu angivna förhållanden vore industrien allvarligt be-
tänkt på att överflytta sin verksamhet till utlandet. För att åt landet rädda
de arbetstillfällen, vilka genom industriens förflyttning till utlandet skulle
gå förlorade, vore en ändring av tullagstiftningen på ifrågavarande område
nödvändig.

Över förslaget har bevillningsutskottet i grundlagsenlig ordning inhämtat
gemensamt utlåtande av kommerskollegium och generaltullstyrelsen.

Utredning.

Ämbetsverken hava i sin ordning införskaffat yttranden från Skånes han-
delskammare, tullbehandlingsinspektionen i Malmö samt tullkammaren i
Hälsingborg, vilka tillstyrkt eller i huvudsak tillstyrkt motionärens förslag.
Ämbetsverkens utlåtande bilägges i avtryck såsom bilaga I detta betänkande.

Det synes obestridligt, att i förevarande fall med tillämpning av nu gäl-
lande bestämmelser tullsatserna å den färdiga varan och å de vid dess
framställning använda halvfabrikaten icke stå i riktigt förhållande till
varandra. I betraktande av den i tullhänseende särskilt ogynnsamma ställ-
ning, som ifrågavarande inhemska industri på grund härav ävensom till
följd av omöjligheten för industrien att i tillfredsställande omfattning erhålla
tullrestitution vid export kommit att intaga, har utskottet funnit uppenbart,
att en ändring i tulltaxan i motionens syfte är önskvärd. Med hänsyn
därtill att, på sätt ämbetsverken vitsordat, erforderlig ändring i tulltaxan
kan göras, utan att andra berättigade intressen trädas för nära, har ut-
skottet ansett rättelse i förevarande fall böra åvägbringas utan avvakt-
tande av resultatet av den utredning, som handhaves av 1928 års tull-
kommitté.

Utskottets
yttrande.

Enligt motionärens förslag skulle tullfriheten gälla torkade blomdelar,
kvistar och blad. En avfattning av bestämmelserna i överensstämmelse
härmed torde kunna giva anledning till olika tolkning beträffande artiklar,
vilka undergått, förutom torkning, annan bearbetning, exempelvis blekning.
Med avseende å ämbetsverkens förslag, att tullfriheten skulle avse sådana
artiklar, som endast undergått torkning men icke behandlats på annat sätt,
har utskottet inhämtat, att vissa artiklar i samband med naturtorkning å
produktionsorten undergå blekning genom solens inverkan och att andra
artiklar, för att kunna transporteras, impregneras med vissa salter och vid
denna process i viss grad blekas. Avsikten med de föreslagna tulltaxe-
ändringarna har givetvis varit, att tullfrihet skulle gälla alla dylika för
transporten konserverade, men ej på annat sätt behandlade blomdelar samt
kvistar och blad, avsedda för vidare yrkesmässig bearbetning. Till för-
tydligande av motionärens förslag liksom ock till förekommande av den
allt för snäva begränsning, som ämbetsverkens förslag innefattar, kommer

utskottet att med avseende å de föreslagna anmärkningarnas avfattning ifrågasätta viss jämkning. De ändrade bestämmelserna hava syntts utskottet böra träda i tillämpning snarast möjligt samt gälla till utgången av år 1929. Vad angår tiden därefter kommer utskottet att yttra sig i sitt betänkande angående propositionen nr 65 med förslag till tulltaxeförordning.

Motionen II:
150.

Den av herr Larsson i Göteborg m. fl. i andra kammaren väckta motionen nr 150 har till syfte att bereda tullfrihet för flätor, snören, band och andra dylika materialier, avsedda att sammansys till hattar eller mössor.

Till stöd för vad motionärerna i sådant hänseende föreslagit, har anförts:

»Tidigare utgjorde stråflätan praktiskt taget det enda material som förekom vid tillverkning av sommarhattar inom damhattbranschen. Dessa stråflätor äro tullfria.

När sedermera i utlandet börjades tillverkning av damhattar av annat material än strå, infördes i landet damhattar, vari materialet utgjordes av silke, bomull, fiber, papper, cellulosa m. m., belagda med tullavgift av 50 öre per styck för ogarnerad hatt eller lika med tullen å stråhattar, där råmaterialet är tullfritt.

För råmaterial, flätor, tillverkade av annat material än strå, utgå tullavgifter efter olika tariffer, av vilka den lägsta är 2 kronor och den högsta 30 kronor per kg. Hattar, tillverkade av flätor, för vilka tullavgifter utgå under 30-kronor-tariffen, tullbeläggas i flesta fall med 3 kronor per styck. Det gives dock fall, där flätan belägges med en tullavgift av 30 kronor per kg., under det att den färdiga hatten, tillverkad av samma material, tullbelägges med 50 öre. Då tullen för flätan uppgår till cirka kronor 1:75 per hatt, medan den färdiga hatten endast tullbelägges med 50 öre, är det helt naturligt, att huvudsakligen färdiga hattar och ej råmaterial importeras till förfång för landets egna hatttillverkare.

De hattar, vilka äro tillverkade av det material, för vilka de högsta tullavgifterna utgå, kunna dock ej genom sin relativa dyrhet bliva någon massartikel, varför det spelar en underordnad roll, huruvida de tillverkas här i landet eller om de importeras. Större betydelse i detta avseende ha de hattar, vars flätor komma under tulltarifferna å kronor 2, 2:50 och 3 per kg. Dessa hattar äro de vanligaste damsommarhattarna för de breda lagren av befolkningen. Dessa flätor tillverkas ej inom landet. Då hela behovet härav måste importeras, kan svårigen förstås, varför detta slags råmaterial för hattindustrin skall tullbeläggas med så höga avgifter.

Bruttovikten av flätan i en damsommarhatt utgör cirka 70—75 gram. Tullavgiften för råvaran till en hatt, tillverkad av en fläta tullbelagd med kronor 3 per kg., utgör således 22 å 23 öre, medan den importerade färdiga hatten tullbelägges med 50 öre. Skillnaden uppgår alltså till 27—28 öre, vilken måste anses vara otillräcklig för att täcka den risk, importören löper vid import av större partier råmaterial, då ingen garanti finnes för att hattar tillverkade av detta material kunna med fördel försäljas. Importeras däremot färdiga hattar, behöva dessa ej vare sig beställas eller införas innan de äro sålda till detaljisten. Med den lilla tullskillnad, som nu finnes, är det i regeln mera ekonomiskt fördelaktigt att importera färdiga hattar. Att så även göres, framgår av de statistiska uppgifterna.

Beträffande 'damhattstump' av strå, papper, fiber eller liknande material så förekommer ej heller någon tillverkning av dylik här i landet. Tullen å dylik stump utgör därför endast en spärrlake å den egna hattindustrin, varför även här starka skäl förefinnas för dess fullständiga borttagande. Då tullavgiften är lika hög för både den oarbetade som för den arbetade varan, är det tydligt att fabrikanten ej i någon större utsträckning importerar 'hattstump' utifrån, utan föredrager att importera den arbetade.

Genom denna import av färdiga varor i stället för import av råmaterial eller halvfabrikat minskas givetvis arbetstillfällena för den svenska arbetaren, medförande ökad arbetslöshet.

Det synes därför vara lämpligt att borttaga dessa tullar för hattindustrin, så att densamma ej onödigtvis missgynnas.

Vid tillämpningen av de nedan föreslagna åtgärderna inkommer man på områden, där myndigheterna måste lita på de uppgifter, som lämnas av industriidkarna, deklARATIONER angivande till vad ändamål de importerade varorna skola användas, ävensom intyg från sakkunnigt håll angående när en vara skall betraktas som arbetad eller icke. Att finna en lämplig lösning av detta problem torde ej möta allt för stora svårigheter.»

Enligt rubrikerna 613—615 i gällande tulltaxa äro hattflätor av halm, gräs, säv, bast, träspån, rot eller andra vegetabiliska ämnen, ej till spånadsämnen hänförliga, fria från tull, om de äro tillverkade av nämnda ämnen vart för sig eller i förening med varandra, men belagda med tull av 2 kronor 50 öre för kilogram, om i hattflätorna förutom nämnda ämnen ingå silke eller vara, däri silke ingår, samt med tull av 1 krona för kilogram, om i flätorna ingå andra än först uppräknade ämnen. Hattflätor av spånadsämnen, tagel härunder inbegripet, hänföras däremot, jämlikt bestämmelsen i rubriken 616, efter sin beskaffenhet antingen till band eller till snören, för vilka artiklar gälla följande tullsatser, nämligen, om de icke innehålla silke, för band 2 och för snören 2 eller 3 kronor för kilogram samt, om de innehålla silke, för band 10, 15 eller 20 och för snören 10, 20 eller 30 kronor för kilogram. Enligt rubrikerna 614 och 615 av det taxeförslag, som framlagts i Kungl. Maj:ts proposition nr 65, utgår tull för sådana hattflätor, vilka nu icke äro tullfria, med mera enhetliga belopp, nämligen med 10 kronor för kilogram, om flätorna innehålla silke eller gulddragartråd, samt, i andra fall, med 2 kronor för kilogram. Ändringen har föreslagits med hänsyn till angelägenheten att få en förenkling till stånd i den nu mycket besvärliga tulltaxeringen av ifrågavarande artiklar men skulle givetvis även medföra lättnad för hatttillverkningen.

Beträffande förhållandet mellan tullsatserna å halvfabrikaten och tullen å de färdiga hattarna vill utskottet endast erinra, att de fall, då, enligt vad motionärerna anfört, flätorna beläggas med en tull av 30 kronor för kilogram, under det att den färdiga hatten, tillverkad av samma material, tullbelägges med 50 öre, torde utgöra rena undantag, nämligen då silkesflätor ingå endast till så obetydlig del, att de icke ansetts böra utöva inflytande på tulltaxeringen. Enligt rubrikerna 618—620 äro nämligen hattar av vara, i vilken silke ingår, belagda med 3, 4 eller 5 kronor för stycke allt eftersom

Utskottets
yttrande.

de äro ogarnerade, garnerade eller monterade. Tilläggas må, att tullsatserna vid sistnämnda rubriker fastställts till nuvarande belopp med hänsyn till de höjda finanstillarna å sidenvaror.

Genomförandet av tullfrihet för hattflätor utan motsvarande jämkning av tullsatserna för färdiga hattar skulle givetvis indirekt innebära en höjning av nu gällande tullskydd för hatttillverkningen, och den i förevarande motion väckta frågan bör sålunda bedömas i samband med de utredningar, med vilka 1928 års tullkommitté för närvarande är sysselsatt.

Utskottet har sålunda ansett sig böra avstyrka bifall till den ifrågasvarande motionen.

*Motionen
II: 146.*

Till stöd för den av herr Winkler m. fl. väckta motionen nr 146 i andra kammaren, avseende en tullförhöjning av 50 öre för stycke för alla av filt tillverkade hattar, har anförts i huvudsak följande.

Beträffande tulltaxeringen av s. k. filtstumpar och därav förfärdigade hattar innebure gällande tulltaxa en uppenbar oformlighet så till vida, att de färdiga hattarna såsom ogarnerade draga samma tull som halvfabrikatet. Detta otillfredsställande förhållande hade medfört, att den inhemska hattfabrikationens konkurrensmöjligheter gent emot utlandet försämrats, vilket också belystes av de senare årens stegrade importsiffror. Så hade importen från 1926 till 1927 mer än fördubblats.

Det anmärkta missförhållandet kunde tänkas avhjälp antingen genom att sänka eller helt borttaga tullen å filtstumpar eller genom att höja tullen å de färdiga hattarna. Då en icke obetydlig tillverkning inom landet förekomme av filtstumpar, ansåge motionärerna icke lämpligt att rubba nuvarande tullskydd å halvfabrikatet, en fråga som borde upptagas till prövning först i samband med 1928 års tullkommittés utredning. Lämpligare syntes att vidtaga en höjning av tullsatserna å filthattar med det belopp, som svarade mot tullen å filtstumparna.

*Utskottets
yttrande.*

De nuvarande tullsatserna å filtstumpar samt därav tillverkade hattar äro synbarligen mindre väl avvägda, i det att halvfabrikatet och den färdiga varan i vissa fall äro åsatta samma tull. Angående lämpligaste sättet för avhjälpande av det anmärkta förhållandet torde emellertid meningarna kunna vara delade. Mot det av motionärerna framställda förslaget, vilket innebär, att tullsatserna för alla av filt tillverkade hattar skulle höjas med 50 öre för stycke, kan invändas, att tullförhöjningen skulle komma att sträcka sig längre än som vore betingat med hänsyn till gällande tullsats för filtstumpar, i det att höjningen komme att gälla alla av filt — således även av annan än i form av s. k. filtstumpar förekommande filt — tillverkade hattar. För övrigt har utskottet icke blivit övertygat därom, att den inhemska hattindustriens mindre gynnsamma ställning helt eller företrädesvis är beroende av en otillfredsställande avvägning i vissa fall av tullskyddet. Av sålunda anförda skäl har utskottet ansett, att den fråga om tullskyddet för den inhemska hattfabrikationen, som genom förevarande motion dragits under riksdagens prövning, bör upptagas till be-

handling i samband med de utredningar, med vilka 1928 års tullkommitté är sysselsatt.

Utskottet har sålunda funnit sig böra avstyrka bifall till den förevarande motionen.

Det i de likalydande motionerna nr 144 i första kammaren av herr Ernst Svenson och nr 252 i andra kammaren av herrar Weibull och Johanson i Hallagården framställda yrkandet avser att bereda tullfrihet för konstgjort urinämne samt vissa gödselmedel utgörande blandningsprodukter i vilka ingå tullpliktiga beståndsdelar. Till stöd för detta förslag hava motionärerna i huvudsak anfört följande.

*Motionerna
I: 144 och
II: 252.*

En genomgående princip för svenska tulltaxebestämmelser med avseende på konstgödselmedel hade varit, att dessa skulle vara tullfria. Under senare år hade konstgödselindustrien emellertid gjort raska framsteg, detta särskilt i Tyskland, och ett flertal nya konstgödselmedel hade förts i marknaden, av vilka flertalet hänfördes till tulltaxerubriker, enligt vilka tull skulle erläggas. Uppenbart syntes vara, att detta förhållande hade sin grund däruti, att utvecklingen inom konstgödselindustrien och på konstgödselmarknaden ej kunnat förutses vid tulltaxans uppgörande och att de nya konstgödselmedlen därför ej funnes upptagna under avdelningen »konstgödsel».

Så torde fallet vara med konstgjort urinämne, för vilket tullen utgjorde 15 procent av värdet. Ett annat gödselmedel, diammonphos (diammoniumfosfat) hänfördes till tulltaxans rubrik 1135 med en tull av 1 krona 50 öre för 100 kilogram. Slutligen funnes en grupp av sammansatta gödselmedel, vilka på grund av sin halt av ammoniumnitrat belades med en tull av 10 öre för kilogram, en tullsats som utgjorde hinder för deras införsel hit.

Ehuru man för närvarande ej kunde avgöra, vilken betydelse de i motionen avsedda nya gödselmedlen kunde komma att få för det svenska jordbruket, måste det anses vara av vikt, att några hinder ej stode i vägen för deras utnyttjande inom lantbruket. Det vore också mycket sannolikt, att ytterligare framsteg komme att göras inom gödselmedelindustrien, och önskvärt vore, att tulltaxan så avfattades, att nya gödselmedel, allt efter som de fördes i marknaden, kunde tullfritt införas.

För erhållande av blandgödsel vore lantmännen visserligen icke endast hänvisade till import från utlandet, enär blandgödsel, om ock i annan sammansättning, tillhandahölles även av svenska tillverkare. Det syntes emellertid icke lämpligt eller önskvärt, att prissättningen på grund av höga tullar vore beroende av enstaka tillverkare. På detta liksom på andra områden borde konkurrensen få tillfälle att göra sig gällande, och det syntes sannolikt, att, om möjlighet för tullfri import förefunnes, lantmännen kunde få köpa dylika gödselmedel till billigare pris.

Bevillningsutskottet har, efter därom i grundlagsenlig ordning framställd begäran, mottagit ett av kommerskollegium, generaltullstyrelsen och lantbruksstyrelsen i anledning av förevarande motioner gemensamt avgivet utlåtande, vilket i avtryck såsom bilaga II åtföljer detta betänkande.

Utredning.

De vanligare konstgödselmedlen äro upptagna under avdelning XV E i gällande tulltaxa, samtliga med tullfrihet.

*Utskottets
yttrande.*

Riksdagen har tidigare haft anledning att taga ståndpunkt till frågan om tullbeskattningen av vissa gödselmedel. Sålunda beslöt 1926 års riksdag i anledning av väckt motion att dels upphäva tullen å superfosfat (rubriken 1229), vilken utgjorde 10 öre för 100 kilogram, och dels ändra avfattningen av rubriken 1227 i syfte att säkerställa tullfrihet för norgesalpeter och annan kalksalpeter (kalciumnitrat) med en halt av högst 10 procent ammoniumnitrat. Vidare upphävdes genom beslut av 1928 års riksdag tullen å karbidkväve (rubriken 1228), vilken utgjorde 2 kronor 50 öre för 100 kilogram.

De nu föreliggande motionerna avse att bereda tullfrihet för konstgjort urinämne ävensom åtskilliga såsom gödselmedel använda blandningsprodukter, i vilka ingå ammoniumnitrat i större mängd än 10 procent av blandningen samt vissa andra tullpliktiga beståndsdelar.

Av ämbetsverkens yttrande framgår, att frågan om tullen å kvävehaltiga gödselmedel varit föremål för ganska olika uppfattning och kräver uppmärksamhet icke blott ur jordbrukets utan även ur mera allmänna synpunkter. I likhet med ämbetsverken finner utskottet inga omständigheter hava förekommit, som påkalla en omedelbar revision av de ännu kvarstående tullsatserna för sådana kvävehaltiga artiklar, vilka kunna hava användning såsom konstgödselmedel. Denna frågas bedömande bör alltså ingå i den allmänna utredning angående tullarna för såväl industri- som jordbruksartiklar, vilken uppdragits åt 1928 års tullkommitté. Nämnda kommitté torde icke underlåta att ägna uppmärksamhet även åt det spörsmål, som motionärerna med sitt förslag framfört.

Utskottet har följaktligen funnit sig böra avstyrka bifall till de föresvarande motionerna.

**Utskottets
hemställan.**

Under åberopande av vad ovan anförts får utskottet hemställa,

1) att riksdagen måtte, i anledning av motionen II: 26 av herr Nylander,

a) besluta, att efter rubriken 128 i gällande tulltaxa skall intagas en anmärkning av följande lydelse:

»*Ann.* Torkade eller eljest för transporten konserverade, men icke på annat sätt behandlade blomdelar må utlämnas utan tull, därest vid tullbehandlingen genom skriftligt intyg på tro och heder styrkes, att varorna äro avsedda uteslutande för vidare yrkesmässig bearbetning.»;

b) besluta, att efter rubriken 133 i samma taxa skall intagas en ny anmärkning, betecknad med 1, av följande lydelse:

»*Ann. 1.* Torkade eller eljest för transporten konserverade, men icke på annat sätt behandlade kvistar och blad må utlämnas utan tull, därest vid tullbehandlingen genom skriftligt intyg på tro och heder styrkes, att varorna äro avsedda uteslutande för vidare yrkesmässig bearbetning.».

och att den nuvarande anmärkningen vid sistnämnda rubrik skall betecknas med 2;

c) under förutsättning av bifall till vad under a) och b) hemställts,

α) med förklarande att de ändrade bestämmelserna skola gälla till och med den 31 december 1929, för sin del jämväl besluta, att desamma skola tillämpas redan under innevarande budgetår från dag, som Kungl. Maj:t bestämmer;

β) i skrivelse till Kungl. Maj:t, med tillkännagivande av sina sålunda fattade beslut, anhålla, att Kungl. Maj:t ville förordna om de beslutade ändringarnas ikraftträdande snarast möjligt;

2) att motionen II:150 av herr Larsson i Göteborg m. fl., om tullfrihet för vissa för hattillverkning avsedda råmaterial och halvfabrikat, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

3) att motionen II:146 av herr Winkler m. fl., om höjning av tullen å filthattar, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd; samt

4) att de likalydande motionerna I:144 av herr Ernst Svenson samt II:252 av herrar Weibull och Johanson i Hallagården, om tullfrihet för vissa konstgödselmedel, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 april 1929.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande:**vid beslut angående punkten 1):**

herrar Johan Nilsson i Kristianstad, Bärge, Bergman, Boman, Kristensson, K. Oscar Ericson i Oberga, Leander, Björnsson, Johansson i Arkösund, Bengtsson i Kullen, Hamrin, Björklund, Nylander*, Olsson i Gävle, Nilsson i Hörby, Forssberg, Johansson i Krogstorp, Heiding* och Werner.

vid beslut angående punkten 2):

herrar Johan Nilsson i Kristianstad, Bärge, Örne, Boman, Leander, Björnsson, Johansson i Arkösund, Hamrin, Björklund, Olsson i Gävle, Nilsson i Hörby, Johansson i Östersund, Andersson i Boda*, Forssberg, Östergren, Lithander, Johansson i Krogstorp, Heiding*, Werner och Larson i Tönnersa*.

vid beslut angående punkten 3):

herrar Johan Nilsson i Kristianstad, Bergman, Örne, K. Oscar Ericson i Oberga, Leander, Björnsson, Johansson i Arkösund, Hamrin, Björklund, Nylander*, Olsson i Gävle, Nilsson i Hörby, Jönsson i Slåtåker, Forssberg, Östergren, Sandén, Johansson i Krogstorp, Heiding*, Werner och Larson i Tönnersa*.

vid beslut angående punkten 4):

herrar Johan Nilsson i Kristianstad, Bärge, Bergman, Örne, Boman, Kristensson, K. Oscar Ericson i Oberga, Leander, Björnsson, Johansson i Arkösund, Bengtsson i Kullen, Hamrin, Björklund, Nylander*, Olsson i Gävle, Nilsson i Hörby, Forssberg, Johansson i Krogstorp, Heiding* och Werner.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

Reservation

vid punkterna 2) och 3):

av herrar *Östergren* och *Leander*, vilka anfört:

»Då de skäl, som i motionerna II:150 av herr Larsson i Göteborg m. fl. och II:146 av herr Winkler m. fl. åberopats, synas vara av beskaffenhet att böra beaktas, tillåta vi oss hemställa,

vid punkten 2)

att riksdagen, i anledning av motionen II:150 av herr Larsson i Göteborg m. fl., måtte besluta,

a) att i gällande tulltaxa skall, i stället för rubrikerna 613—616 jämte de under rubriken 616 intagna anmärkningarna, införas följande rubrik med anmärkning:
613—616. Hattflätor fria.

Anm. Hitt hänföres endast sådana hattflätor, vilka enligt skriftligt, på tro och heder av-givet intyg äro avsedda att sammansys till hattar eller mössor. Andra hattflätor hän-föres allt efter sin beskaffenhet till band eller till snören.;

och att anmärkning 1 till rubrikerna 618—623 i samma taxa skall hava följande ändrade lydelse:

1. Hattar, tillverkade av sådana hattflätor, i vilka silke förekommer endast i obetydlig mängd och icke väsent-ligen inverkar på flätornas utseende, skola icke tull-behandlas såsom hattar av vara, i vilken silke ingår.;

b) att ändringarna skola gälla under tiden 1 juli—31 december 1929; samt

vid punkten 3)

att riksdagen, i anledning av motionen II: 146 av herr Winkler m. fl., måtte besluta,

a) att efter rubriken 621 i gällande tulltaxa måtte in-tagas tre så lydande rubriker:

Hattar, färdiga eller halvfärdiga:

andra slag:

av filt:

621 $\frac{1}{2}$ a.	ogarnerade 1 st. 1 kr.
621 $\frac{1}{2}$ b.	försedda med gar- nering eller mon- tering av vara, i vilken silke ingår 1 st. 1 kr. 50 öre
621 $\frac{1}{2}$ c.	andra 1 st. 1 kr. 25 öre;

b) att ändringarna skola gälla under tiden 1 juli—31 december 1929.»

Kommerskollegium och Generaltullstyrelsen

gemensamt, i anledning av motionen II:26 av herr Nylander om tullfrihet i vissa fall för torkade blomdelar, kvistar och blad. D. nr V 173.

Till riksdagens bevillningsutskott.

Genom remiss den 15 februari 1929 har Kungl. Maj:t anbefallt kommerskollegium och generaltullstyrelsen att gemensamt avgiva och senast den 15 mars innevarande år till riksdagens bevillningsutskott överlämna av utskottet i skrivelse den 11 februari 1929 till herr statsrådet m. m. E. A. Beskow begärt yttrande över en av herr Nylander i andra kammaren väckt motion (nr 26) om tullfrihet i vissa fall för torkade blomdelar, kvistar och blad.

I anledning härav hava ämbetsverken införskaffat yttranden i ärendet från Skånes handelskammare, tullbehandlingsinspektionen i Malmö och tullkammaren i Hälsingborg. Med överlämnande av avskrifter av dessa yttranden¹ få ämbetsverken för egen del anföra följande.

Nedanstående, i motionen omnämnda artiklar tulltaxeras för närvarande enligt följande rubriker i tulltaxan, nämligen

alfrukter, korborrar och fröhus av vallmo enligt rubrik 128: blommor och blomdelar, naturliga, avskurna, friska och torkade, ej särskilt nämnda: till prydnad användbara, lösa eller sammanbundna, vikten av askar, papper och dylikt omslag inberäknad, med tull av 5 kronor för kilogram,

kvistar och blad av palmer, ruskus, adiantum och asparagus enligt rubrik 133: kvistar och blad, naturliga: till prydnad användbara, lösa eller sammanbundna, friska, torkade, fernissade, färgade eller på annat sätt preparerade, med tull av 50 öre för kilogram,

kottar enligt rubrik 1324: varor, som icke kunna hänföras under någon av de i tulltaxan upptagna bestämmelser: råämnen, fria från tull, och

bokollonskal, vilka pläga inkomma uppfästade å järntråd och ordnade i blomliknande knippen, enligt rubrik 1325: varor, som icke kunna hänföras under någon av de i tulltaxan upptagna bestämmelser; mer eller mindre arbetade, med tull av 15 procent av värdet.

Såsom motionären framhållit bliva till prydnad användbara naturliga blomdelar, kvistar och blad hänförliga till nyssnämnda rubriker 128 och 133 jämväl i det fall, att varorna blekts, färgats, bronserats, fernissats eller behandlats på annat liknande sätt. De svenska näringsidkare, som till riket införa nämnda artiklar i torkat tillstånd och preparera desamma inom landet, åtnjuta sålunda icke något tullskydd för denna sin verksamhet. Det är vidare att märka, att åtskilliga varor, som framställas av blomdelar, hänförliga till rubrik 128, jämte vissa andra materialier och vilka äro föremål för tillverkning vid de företag, som åsyftas i motionen, äro belagda med väsentligt lägre tull än som utgår för blomdelarna.

Av den utredning i ämnet, som förebragts, synes ock framgå, att den inhemska förädlingsindustrin på ifrågavarande område i följd av vissa omständigheter, som äro beroende av verksamhetens natur och varornas beskaffenhet, icke kan komma i åtnjutande av tullrestitution i önskvärd utsträckning för de artiklar, som exporteras. Detta torde ej heller bliva

¹ Yttrandena äro här ej avtryckta.

möjligt, om det av Kungl. Maj:t i proposition nr 66 framlagda förslaget till nya tullrestitutionsbestämmelser bleve av riksdagen antaget.

Det synes alltså vara obestriddigt, att berörda industri intager en i tullhänseende ogynnsam ställning. Vid sådant förhållande och med hänsyn till vad i motionen anförts beträffande konsekvenserna härav, torde en tulltaxeändring i motionens syfte få anses motiverad. Såvitt ämbetsverken kunna finna, skulle några andra berättigade produktionsintressen icke bliva oförmånligt berörda av en sådan ändring.

Motionären har föreslagit, att tullfrihet skulle medgivas för torkade blomdelar, kvistar och blad, som införas för vidare förädling, och att detta skulle angivas i tulltaxan genom infogande av tvenne anmärkningar, den ena, omfattande torkade blomdelar, efter rubrik 129, och den andra, avseende torkade kvistar och blad, efter rubrik 134. En liknande anordning förekommer i den tyska tulltaxan. Efter nummer 44 i sistnämnda taxa, vilket nummer omfattar »Blumen, Blätter (auch Palmwedel und zu Fächern zugeschnittene Palmblätter), Blüten, Blütenblätter, Gräser, Seemoos, Knospen, Zweige (auch solche mit Früchten), zu Binde- oder Zierzwecken, getrocknet, getränkt (imprägniert) oder sonst zu Erhöhung der Dauerhaftigkeit zubereitet, auch gefärbt», finnes nämligen inryckt en anmärkning av följande lydelse: »Waren der Nr 44, getrocknet, gebleicht, getränkt oder sonst haltbar gemacht zur Be- oder Verarbeitung im eigenen Betrieb auf Erlaubnisschein nach näherer Anordnung des Reichsministers der Finanzen — frei.»

Mot motionärens förslag att i tulltaxan upptaga föreskrifter om tullfrihet i form av två anmärkningar hava ämbetsverken ingen erinran att göra, men ämbetsverken hålla före, att anmärkningarna lämpligen böra fogas vid de rubriker — nummer 128 respektive 133 — under vilka ifrågavarande artiklar nu falla och enligt vilka desamma även sedermera böra tulltaxeras, när de införas i sådan ordning, att tull skall utgå.

Härjämte vilja ämbetsverken ifrågasätta vissa ändringar i den föreslagna avfattningen av anmärkningarna. Enligt ämbetsverkens förmanande bör nämligen i desamma tydligt angivas, att tullfriheten skall vara begränsad till sådana artiklar, som endast undergått torkning, och sålunda icke avse blomdelar, kvistar och blad, som efter torkningen preparerats på något sätt. Vidare bör intagas föreskrift därom, att det intyg, som skall avgivas till tullmyndigheterna till bestyrkande av varornas användning, måste lämnas vid tulltaxeringen. Det synes slutligen vara tveksamt, huruvida den bearbetning, som ifrågavarande produkter pläga underkastas efter torkningen, och vilken består exempelvis i blekning, färgning, bronsering eller fernissning, kan sägas innebära en förädling. Med hänsyn härtill vilja ämbetsverken föreslå, att uttrycket »förädling» ersättes med orden *yrkesmässig bearbetning*.

Såsom ovan anförts tulltaxeras bokollonskal uppsatta å järntråd enligt rubrik 1325. Någon särskild bestämmelse om tullfrihet för dylika skal, när de införas för att vidare bearbetas, synes emellertid icke vara erforderlig, utan torde tullfriheten i detta fall lämpligen kunna vinnas på det sätt, att gällande praxis för tulltaxeringen ändras och varorna hänföras till rubrik 128. Ordalydelsen i sistnämnda rubrik synes icke uppställa något direkt hinder härför, och bokollonskal utgöra givetvis även en obetydlig importartikel.

För tillgodoseende av syftet med förenämnda motion vilja ämbetsverken sålunda föreslå, att vid följande rubriker i tulltaxan fogas nedanstående anmärkningar, nämligen

vid rubrik 128:

Anm. Torkade men icke på annat sätt behandlade blomdelar må utlämnas utan tull, därest vid tullbehandlingen genom skriftligt intyg på tro och heder styrkes, att varorna äro avsedda uteslutande för vidare yrkesmässig bearbetning;

och vid rubrik 133:

Anm. Torkade men icke på annat sätt behandlade kvistar och blad må utlämnas utan tull, därest vid tullbehandlingen genom skriftligt intyg på tro och heder styrkes, att varorna äro avsedda uteslutande för vidare yrkesmässig bearbetning.

Därest riksdagen skulle fatta beslut om införande i tulltaxan av två anmärkningar enligt nämnda förslag, böra motsvarande anmärkningar införas efter nummer 36 och nummer 43 i det av Kungl. Maj:t i propositionen nr 65 för riksdagen framlagda förslaget till ny tulltaxa. I sistnämnda förslag torde anmärkningarna böra erhålla följande avfattning:

Anm. För torkade men icke på annat sätt behandlade blomdelar, som införas för vidare yrkesmässig bearbetning, skall tull icke utgå.

Anm. För torkade men icke på annat sätt behandlade kvistar och blad, som införas för vidare yrkesmässig bearbetning, skall tull icke utgå.

Stockholm den 13 mars 1929.

För kommerskollegium:

RAGNAR SOHLMAN.
KARL ÅMARK.
G. HOLMBERGER.

För generaltullstyrelsen:

A. E. M. ERICSSON.
N. M. NORDSTRÖM.
IVAR OLSON.
föredragande.

Axel Zandén.

*Bilaga II.***Kommerskollegium, generaltullstyrelsen och
lantbruksstyrelsen**

gemensamt, i anledning av de likalydande motionerna I:144 av herr Ernst Svenson samt II:252 av herrar Weibull och Johanson i Hallagården angående tullfrihet för vissa konstgödselmedel.

Stockholm den 15 mars 1929.

Till riksdagens bevillningsutskott.

Genom remiss den 15 februari 1929 har Kungl. Maj:t anbefallt kommerskollegium, generaltullstyrelsen och lantbruksstyrelsen att gemensamt avgiva och senast den 15 mars 1929 till riksdagens bevillningsutskott överlämna utlåtande i anledning av de likalydande motionerna nr 144 i första kammaren av herr Ernst Svenson samt nr 252 i andra kammaren av herrar Weibull och Johanson i Hallagården angående tullfrihet för vissa konstgödselmedel.

Kommerskollegium har i ärendet införskaffat bilagda yttranden från Sveriges kemiska industrikontor, Stockholms superfosfatfabriks aktiebolag och Svenska superfosfatförsäljningsaktiebolaget.¹

Kemiska industrikontoret har framhållit, att motionärerna framför allt äsyftat tullfrihet för en del kvävehaltiga gödselmedel, särskilt ammoniumfosfat och vissa sammansatta gödningsämnen, innehållande ammoniumnitrat. Kontoret anser, att vidtagande av ändringar i bestående tullskydd i fråga om ett så ömtåligt och för vårt land betydelsefullt område som kväveprodukterna, skulle innebära ett mindre lämpligt föregripande av den utredning om tullskyddets avvägning man har att förvänta från 1928 års tullkommitté. Därtill komme, att de flesta allmänt kända och använda kvävegödselmedel redan nu vore tullfria, varför enligt kontorets mening det svenska jordbrukets intressen icke skulle trädas för när genom ett uppskov med avgörande av frågan om de ännu tullpliktiga kvävehaltiga gödselmedlens tullbeskattning. På grund härav finner kontoret vägande skäl föreligga för att ej nu vidtaga någon förändring av tulltaxan i av motionärerna föreslagen riktning.

Stockholms superfosfatfabriks aktiebolag och Svenska superfosfatförsäljningsaktiebolaget biträda denna åsikt. Superfosfatfabriksaktiebolaget tillägger, att dess huvudintresse i frågan är, att tullen å ammoniumnitrat icke bortfaller.

För egen del få ämbetsverken anföra följande.

Genom ämbetsskrivelse den 21 februari 1927 anmodade chefen för jordbruksdepartementet styrelsen för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet att verkställa en av lantbruksstyrelsen, i utlåtande den 21 januari 1927 angående borttagande av tullen på det kvävehaltiga gödselmedlet Leunasalpeter, föreslagen utredning om behovet av en revidering av tulltaxan såvitt anginge kvävehaltiga gödselmedel.

Med anledning härav införskaffade nämnda centralanstalts styrelse yttranden såväl från anstaltens jordbruksavdelning som från dess avdelning för lantbrukskemi. Den förra avdelningen ansåg införandet av tullfrihet för Leunasalpeter och liknande gödselmedel kunna vara till gagn för jordbruket; den senare åter uttalade, att den ifrågasatta revideringen av gällande tulltaxa, såvitt den gällde kvävehaltiga gödselmedel, för närva-

¹ Yttrandena äro här ej avtryckta.

rande icke vore önskvärd, då den utan att vara till större gagn för lantbruket skulle väsentligt skada för landet och industrien vitala intressen. Centralanstaltens styrelse tillstyrkte i utlåtande den 17 mars 1927 för egen del en revision av tulltaxan i riktning mot utsträckt tullfrihet för kvävehaltiga gödselmedel.

Lantbruksstyrelsen, som därefter erhöll utredningen i fråga på remiss, vidhöll i yttrande den 27 maj 1927 till chefen för jordbruksdepartementet sin förut uttalade mening, att en revidering av tulltaxan på ifrågasvarande punkt borde komma till stånd. Kommerskollegium, till vilket ämbetsverk handlingarna i ärendet sedermera överlämnades, anslöt sig däremot i yttrande den 22 december 1927 till den mening, varåt centralanstaltens avdelning för lantbrukskemi enligt förestående givit uttryck, och hemställde därför, att det måtte få vid vad i ärendet förekommit bero.

Sedermera har lantbruksstyrelsen i ett den 14 februari 1928 avgivet förnyat yttrande i ärendet uttalat, att sedan på sista tiden inom landet upptagits tillverkning av syntetisk ammoniak, frågan kommit i ett gynnsammare läge, då möjlighet nu beretts att tillhandahålla med Leunasalpetar jämförbara gödselmedel av svensk tillverkning. Styrelsen ifrågasatte, huruvida icke hela spörsmålet om en revision av tulltaxan, såvitt angår kvävehaltiga gödselmedel, borde överlämnas till 1928 års tullkommitté.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 65 till innevarande riksdag med förslag till tulltaxeförordning har icke heller ifrågasatts ändring av tullbeskattningen för de konstgödselmedel, motionärerna nu avse att bereda tullfrihet och vilka bland annat innefatta de i ovan nämnda utredning berörda varuslagen Leunasalpetar m. fl.

Det torde av den under åren 1927—1928 företagna undersökningen framgå, att frågan om tullen å kvävehaltiga gödselmedel varit föremål för ganska olika uppfattning. Otvivelaktigt är spörsmålet, ur synpunkten av landets försörjning med kväveprodukter i allmänhet, invecklat och ömtåligt.

Kväveföreningar av flera slag hava stor användning både inom industrien och jordbruket och äga samtidigt stor betydelse för landets försvarsberedskap, såväl i inskränkt militär som i mera vidsträckt ekonomisk mening. Uppkomsten av en inhemsk tillverkning, grundad på tillgodogörande av luftens kväve, har med fog betecknats som en för åtskilliga riksintressen ytterst viktig angelägenhet.

Genom Stockholms superfosfatfabriks aktiebolag har numera en första anläggning kommit till stånd inom Sverige vid Ljungaverk, och denna fabriks verksamhet har redan inriktats på tillgodoseende av marknaden med inhemska produkter såväl ifråga om gödningsämnen som beträffande produkter med annan teknisk användning. Därmed har frågan om tullbeskattningen av hithörande varor vunnit ökad aktualitet.

I de direktiv, som chefen för handelsdepartementet lämnat 1928 års tullkommitté genom sitt anförande till statsrådsprotokollet den 30 december 1927, uttalas bland annat, att frågan om det rätta förhållandet mellan jordbruks- och industritullskyddet vid kommitténs utredning måste särskilt uppmärksammas och utredas. Att konstgödseltullarna i detta sammanhang komma att bli föremål för en ingående prövning, torde enligt ämbetsverkens mening vara ofrånkomligt.

I samma direktiv framhålles visserligen, att företagandet av den avsedda utredningen icke borde verka därhän, att förslag om av särskilda

omständigheter påkallade jämkningar eller ändringar i gällande tulltaxa förbliva oprövade eller oavgjorda i avvaktan på slutförandet av kommitténs uppdrag.

Några omständigheter av sådan beskaffenhet, att en omedelbar revision av tullskyddet för de huvudsakligen kvävehaltiga konstgödselmedel, som fortfarande äro tullpliktiga, skulle framträda såsom särskilt önskelig eller nödvändig med hänsyn till jordbrukets intressen, torde emellertid enligt kommerskollegii och lantbruksstyrelsens mening näppeligen kunna sägas föreligga. Av den meromnämnda utredningen åren 1927—1928 samt nu införskaffade yttranden i ärendet torde nämligen till en början framgå, att på grund av konkurrens med icke tullpliktiga kvävegödningsämnen tullskyddet icke kan i vidare utsträckning utnyttjas i fråga om sådan inhemsk kvävehaltig konstgödsel, som på grund av sin sammansättning alljämt har ett visst tullskydd. Vidare lär den inhemska marknaden redan nu icke lida brist på kvävegödning i tillräckligt rikligt urval, till alldeles övervägande del av tullfri beskaffenhet. Slutligen torde för-tjäna erinras, att sakkunskapen icke är enig om nyttan att till jordbrukets förfogande ställa ett flertal färdiga gödselblandningar, innehållande två eller tre av huvudkomponenterna i konstgödsel (kväve, kali, fosforsyra).

Kommerskollegium och lantbruksstyrelsen anse på grund av det anförda, att statsmakterna för närvarande icke böra genom bifall till de remitterade motionerna föregripa den revision av konstgödseltullarna, som i alla händelser lär komma att utföras genom 1928 års tullkommitté.

För den händelse en tulländring i enlighet med motionernas syfte ändock finnes omedelbart böra komma till stånd, hava ämbetsverken emellertid ansett sig pliktiga undersöka, huru tulltaxan i sådant fall borde omformuleras.

Därvid synas följande omständigheter böra vinna beaktande.

Den inhemska luftkväveindustrien synes under nämnda förutsättning framför allt hava intresse av att tullskyddet å ammoniumnitrat och ammoniumfosfat såsom tekniska preparat icke elimineras.

I fråga om ammoniumnitrat må framhållas, att detta ämne har stor användning inom sprängämnesindustrien. Tidigare har sistnämnda industri varit hänvisad att hämta ifrågavarande halvfabrikat från utlandet. Med hänsyn till den synnerligen starka internationella sammanslutning producenterna av varan där representera, torde det för de svenska sprängämnestillverkarna redan hava varit till icke ringa gagn att gentemot de utländska säljarna kunna räkna på det prisreglerande stödet av en ny inhemsk oberoende fabrik. Sprängämnesindustriens intressen torde alltså för närvarande endast gagnas av nu gällande tullskydd å ammoniumnitrat, som möjliggör en inhemsk tillverkning av sagda vara.

Beträffande ammoniumfosfat, ävenledes en produkt av den svenska luftkväveindustrien, lär tillverkning av denna vara hava upptagits, emedan en inhemsk storindustri uppträtt som avnämare av varan på grund av viss omläggning i sin teknik. Sistnämnda industri åtnjuter för sin produkt särskilt tullskydd, men är utsatt för konkurrens från utlandet, representerad av ekonomiskt starka sammanslutningar.

Båda dessa fall synas i viss mån vara sådana, som avses i meromnämnda direktiv till 1928 års tullkommitté, där departementschefen bland annat yttrar, att det bör beaktas och övervägas, huruvida man genom tullagstiftning eller på annat sätt skulle kunna motverka en icke önskvärd konkurrens på den svenska marknaden från utländska trusters och kartellers sida.

På grund härav synes det vara av vikt, att den tullindring, som må ifrågakomma, gives en form, som icke förtager den inhemska producenten möjlighet att utnyttja tullarna å ammoniumnitrat och ammoniumfosfat vid försäljning till andra konsumenter än jordbrukets utövare.

Vidkommande slutligen varuslaget urinämne (karbamid) synes, om ändring i tulltaxan skall vidtagas, icke något vara att erinra mot tullfrihet, då sagda kemiska produkt varken är eller sannolikt under överskådlig framtid torde bliva föremål för tillverkning inom landet. Att särskilt specificera »konstgjord» sådan vara, synes dock icke nödvändigt.

Ämbetsverken föreslå — under angiven förutsättning, att motionernas syfte nu anses böra förverkligas — följande nya formulering av rubrik 1227 i gällande tulltaxa:

Nr 1227. Chilesalpeter (natriumnitrat); norgesalpeter och annan kalksalpeter (kalciumnitrat), även innehållande ammoniumnitrat; urinämne (karbamid); stassfurterkalisalter, ej särskilt nämnda, även raffinerade; tomasfosfat och omalen s. k. tomasslagg samt andra oorganiska gödselmedel, ej särskilt nämnda, även innehållande ammoniumfosfat eller ammoniumnitrat, *fria*.

Med hänsyn till att förslag till ny tulltaxa för närvarande föreligger för riksdagen i kungl. proposition nr 65, 1929, hava ämbetsverken även under enahanda förutsättning funnit sig böra uppställa förslag jämväl till omformulering av sistnämnda taxeförslags rubrik 292, vilken för samma syfte borde givas följande lydelse:

Nr 292. Chilesalpeter (natriumnitrat); kalksalpeter (kalciumnitrat), även innehållande ammoniumnitrat; kalkkväve (karbidkväve); urinämne (karbamid); stassfurterkalisalter, ej särskilt nämnda; superfosfat, tomasfosfat och omalen tomasslagg samt andra oorganiska gödselmedel, ej särskilt nämnda, även innehållande ammoniumfosfat eller ammoniumnitrat, *fria*.

För kommerskollegium:

RAGNAR SOHLMAN.
KARL ÅMARK.
G. HOLMBERGER.
föredragande

För generaltullstyrelsen:

A. E. M. ERICSSON.
N. M. NORDSTRÖM.
IVAR OLSON.

För lantbruksstyrelsen:

ERIK INSULANDER.
ELIS BJURSTEDT.
GEORG v. ZWEIGBERGK.

Carl Lamberth.